

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja nižja cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za celo leto 3 gld. — Za oznanila se plačuje od štiri do pet- vrste 6 kr., če se osamilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Zidanje „narodnega doma“ v Ljubljani.

V dveh kratkih novicah smo uže poročali, da se tu v Ljubljani na to misli in dela, kako bi se zidal „narodni dom“, dostojno poslopje, v katerem bi imela narodna stranka slovenska primerno zbirališče za razvoj slovenskega socialnega in narodnega življenja, torej kjer bi se — to se razumeje za plačo — umestili in združili: čitalnica, Matica, dramatično društvo, Sokol in vsa druga narodna društva.

Pri prvem, od ljubljanskih rodoljubov obilo obiskanem, po dr. Jan. Bleiweisu privatno sklicanem shodu je bila silna potreba takega poslopja jednodušno in jednoglasno priznana, in res jo uvidi vsakdo.

Kako se zdaj — da le jedno omenjamo — stiskamo v dozdanjej, za silo in prvo potrebo narejenej čitalnici. Po zimi, n. pr. na pustni vtorek je taka gnječa in tako razpoložje, da se mora skoro polovica navzočnih prehladiti. Pomanjkljivost prostorov se je videla zlasti pri Bleiweisovej svečanosti, in se vidi pri vsakej večjej priliki. Gostilnica nij dostojna, da bi bila središče narodne inteligence v Ljubljani, zatorej se ne more v to povzdgniti. Krčmar toži, da kleti nema, in mu vino dobro ne ostane, prepil je povsod, — in vendar mora poleg vseh teh neugodnostij narodna stranka v Ljubljani lastniku hiše še hvaležna biti, da čitalnico za prilično dobre obresti sploh hoče v svojej hiši imeti, kajti, ko bi odpovedal, je čitalnica v največjej zadregi za nov prostor, ker nij ga in nij ga.

Poleg tega nij pozabiti, da, e recimo pošteno, nas je dostikrat za svoj narod sram,

kadar pride ta ali oni odlični tujec našega roda, Rus, Čeh, Hrvat, ali kdor je, ki ima iz časnikov in knjig uže nekaj rešpeka pred Slovenci, a mi mu moramo to svojo „mizerijo“ pokazati: to je naša čitalnica, to je vse, kar imamo.

Ravno tako, kakor tu omenjena, rekel bi, fizična velika potreba, isto tako je tudi moralna nuja zidanja „narodnega doma“ v središči Slovenije velika. Brez vse dvombe je, in na prste lahko naštejemo, z imeni in izreki in izgovori lahko podpremo, da bi narodno-socialno življenje veliko širjo podlogo dobilo, čitalnica bi več udov štela, ljudje bi rajši zahajali v njo, moralčno bi mi mnogo več občinstva osvojili, vsa narodna društva bi veseleje delovala, prišel bi v nas vse nekak ponosnejši in podvzetnejši duh: kadar bi imeli narodne stranke vreden, dostojen hram, središče narodno v slovenskem narodnem središču, v Ljubljani.

Kakor se vse to sploh priznava, menda je ravno tako občno prepričanje, da ustvarjanje takega „narodnega doma“ v središču slovenskih dežel, nij le stvar in skrb narodnih Ljubljančanov, nego ima biti briga in želja vsacega mislečega narodnjaka. Vsak tak narodnjak čuti v sebi uda naše stranke, ali bolje: našega naroda, torej mu ne more biti vse jedno, kako je naša narodna stvar v narodnem centru zastopana, ali dostojno in lepo, ali pa žalostno in neprimerno. Kar poviša in v veljavi povzdigne centrum, Ljubljano, kjer je prvi sedež naše žurnalistike, naše knjige, in naše narodne organizacije, vse to moralno silno deluje, če prav menj vidno, tudi daleč na okrog, do periferije slovenske domovine naše.

O potrebi in nuji bi torej ne bilo nobene raznoglasja.

Drugače je pa z vprašanjem: ali moremo zdaj? ali zmagamo težave? ali spravimo potrebni denar skupaj?

In v tem sta pač dve mnenji.

Jedni pravijo pogumno: saj nas je uže vendar nekaj omikanih Slovencev od Drave do Adrije, saj imamo vendar uže nekaj društev, saj smo vendar uže nekaj za menj potrebne, ali celo potratne reči žrtvovali, saj vendar še živi domoljubje mej nami: uprimo se, prosimo, nagovarjajmo, dajmo vsak po svojej moči, boste videli, da pojde, pogum velja.

In kar te može z dobrim upanjem navdaje, je to, da ako se na široko ne seže, imamo vendar narodnih denarnih boljarjev, narodnih kapitalistov nekaj, ki sami morejo, če le hočejo, če se skupijo. Mar ne bodo ti naši narodni bogataši kaj ukreniti mogli, da stvari naredé čast in sebi? Slovensko ljudstvo jim tega dobrega dela ne bi nikdar pozabilo.

Pa so, to se ve, tudi drugi, kateri priznavajo silno potrebo „narodnega doma“, srčno želé, da bi se ta misel izvršila, obetajo tudi, da po svojej moči bodo uže tudi oni priložili za jeden „delež“ nove „zadruge“ (genossenschaft) — ali neverni povprašujejo, da li je mogoče dovolj skupaj spraviti.

Prvi, tako se nam zdi, da so v večini. Daj Bog, da bi oni prav obdržali, in ne ti drugi. —

S temi vrsticami smo hoteli to za naš narod prevažno reč sprožiti in naznaniti. Razumeje se, da hočemo, kadar notranje dozori — ali tako ali tako — še več govoriti in poročati o njej.

Listek.

Karanfilj s pesnikovega groba.

Spisal A. Šenoa, prevel Janez Naglič.

(Dalje.)

Prav je govorila dobra gospodarica. Bila je izkušena ženska, a imela je dve zdravi očesi v glavi. Zakaj bi tajil, kar ste menda uže sami ugabili. Oba, to je jaz in Albert zaljubila sva se v Nežo. Kaj hočete? To je vse ono nesrečno svedočanstvo na Preširnovem grobu, ona milina, on nehinjeni naravni čar, ki premaga tudi pametnega moža, a kako ne bi golobrada mladiča, ki povrh še stihove delata. Ta vrlo zapleten slučaj, da sta se dva pobratima v jedno in isto dekle zaljubila, nij sicer nov, a bil je čisto naraven pri nama, ker se v resnici ne spominjam, da bi bila tedaj v Kranju živela še kaka druga krasotica, ki bi bila mogla očarati mene ali Alberta, ter odvrniti naju od Nežice. V resnici nijsem

vedel, kako se bode ta dramatičen zaplet rešil, kajti, čeravno je dekle morebiti tudi razumela, kako se nama njeno lice po glavi vrti, bila je vendar tako modra, da je vse poklone, vse laskanje smatrala za prijateljstvo, ter jednako nežno vračala prijaznost, da se nijeden nij mogel pohvaliti z večim vspehom. Vsakako je bila pametnejša nego mi dva. Mej nama nastala je neka tajna ali strastna ljubosumnost. Skladala sva pesni, ode, ditirambe, sonete, posnemala sva narodne pesni, ali vse, — narodu, domovini, Slavjanstvu, a te plodove nesrečne fantazije čitala sva jeden drugemu, kakor pobratim pobratimu. Povrh tega skladala sva tudi ljubezne pesni, vse Neži in Neži — ali te robe nijsva jeden drugemu priobčevala. Najina ljubosumnost je bila se ve da otročja. Kadar je Neža volno namotavala, prepirala sva se midva, kateri jej bo volno držal, in več takih otročarij. A ona se je vedno smehljala, kakor se smehlja zvezda človeku sredi noči. Bilo jej je to vsakako ugodno.

Prosim vas, sirotica celo leto sama — zmirom za gospodarstvom. Bila je dobra gospodarica. Naj bo ženska glava kaka jej drago, nedolžna kakor lilija na polju, čista ko jutranja rosa, vendar nij na svetu devojke, katerej bi laskava beseda iz ust mladiča ne ogrela to malo srčice. Naravno je, da ta ljubezna diplomacija v najinih razbeljenih glavah nij mogla dolgo trajati.

Nekega večera — bilo je precej pozno — vrneva se v najino sobo. Albert je bil čudno nemiren. Tudi v meni je nekako kuhalo.

— „Prijatelj,“ reče mi, stopivši pred mene, „rad bi ti čital pesen. Je-li me hočeš poslušati?“

— „Drage volje! Čitaj!“ rečem vsedši se za mizo in zapalivši novo smodko.

— „Malo drugačna je, nego dosedanje. Ljubezna je,“ reče Albert z malo ostrejšim naglasom.

— „Vse jedno,“ odgovorim kratko.

Moj Albert začne z malo nestalnim gla-

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 10. decembra.

Delegaciji nijsta složni glede budgeta: o tem, ali se ima stotnikom jahalen konj dati, ali se ima citadelna ladija zidati, ali se ima en genijski bataljon na Ogersko preložiti, in nekaj resolucij glede vojnega proračuna, — torej bode potreba, da se obe delegaciji, avstrijska in ogerska snideti in skupaj glasujeta, kar se zgodi tiho in brez debate.

Fcm. **Filipović** je bil v Kotoru slovesno sprejet in je nekeje deputaciji rekel, da bode avstrijska armada obdržala Bosno in Hercegovino, ki je z našo krvjo pridobljena. — Dne 8. t. m. je bil Filipović v Spljetu od slovanskega prebivalstva sijajno sprejet. Potem mu je tudi slovanska občina v Šibeniku slovesen sprejem naredila. — V Pragi se za sijajen sprejem njegov delajo velike priprave.

V **ogerske** zbornici je 9. dec. zahteval Iranyi, naj se berlinski dogovor na dnevni red stavi. Tisza je dejal, da ne gre glasovati o mejnarodnih dogovorih. Na to je bil Iranyijev predlog s 151 glasi proti 96 zavržen.

Vnanje države.

Iz **Adrijanopolja** poroča oficijozna dunajska „Pol. Cor.“ novico, ki bi mogla, ako je uresničena, večje nasledke imeti. Nek Anglež je namreč od Rusov ujet bil, ker je strelni prah (pulfer) vtihotapljal najbrž za turške vstaše v rodopskih gorah. Rusi so ga zaprli, a on jim uide in beži k angleškemu konzulu. Ta se je branil pribeglega zločinskega rojaka Rusom izročiti. Rusi so potem udrli in Angleža vzeli.

Iz **Peterburga** javlja telegram — v sicer ne zmirom zanesljivo „Corr. Havas“ — 8. dec.: Minister Timašev je dal ostavko, car jo je sprejel. — Verjetno je, da postane Šuvalov minister vnanjih zadev. — Isti dan je bil v Peterburgu sijajno praznovan praznik ordna sv. Jurija.

Iz **Belgrada** se poroča: Srbska vlada bode skupščini predložila postavo, s katero se novosrbska zemlja cerkveno popolnem loči od carigradskega patrijarhata, in se postavi pod srbskega metropolita. — Novi srbski poslanik za Carigrad, Krivič, je uže tja prišel.

Iz **Carigrada** poroča Reuterjev bureau, da je sultan avstro-ogerskemu poslaniku Zichju rekel, da porta jemlje berlinski dogovor za podlogo svoje politike. Sultan želi prijateljske razmere z Avstro-Ogersko, in bode porta potrudila se, vsa vprašanja, ki so mej njo in Avstrijo, dobro urediti.

Turki obetajo v proklamaciji macedonskim bolgarskim vstašem popolno pomiloščenje, in za nekaj časa odpuščenje vseh davkov, če

orožje odložé. To je znamenje, da bolgarska vstaja Turkom preglavico dela.

Angleške „Times“ se čudijo, da je v parlamentu opozicija proti Beaconsfieldu tako krotka, ker se uže več mesecev huda peresna vojska proti vladi vodi, katere vojske se udeležujejo vse vrste ljudstva, od prejšnjega podkralja do kmetskega župnika. — Pa menda so bili za zdaj še le boji prvih straž, glavne bitve stoprav pridejo.

Nemški cesar je sprejel 8. dec. berlinske mestne zastopnike, ki so mu adresu izročili in je rekel, kako zelo je bila potrebna izprememba postave za Nemčijo, to je pač zdaj vsacemu jasno. Pa tudi za druge države je bil s tem dan izgled, ker dokazano je, da so daleč razmrežene zarote z odločnim načelom, glave držav uničiti.

Dopisi.

Iz Celja 10. decembra [Izviren dop.] Naša narodna čitalnica v Celji ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo dne 15. decembra ob 6. uri zvečer s sledečim dnevnim redom:

1. Predsednik prične zborovanje z govorom.
2. Prečita se zapisnik zadnjega rednega letnega občnega zbora od 16. decembra 1877.
3. Zapisnik zadnje izvenredne skupščine od 17. novembra 1878 se prebere.
4. Tajnikovo poročilo o delovanju odbora in zgodovini čitalnice leta 1878.
5. Blagajnik položi račun društvene blagajnice, ter poroča ob jednem o stanju knjižnice.
6. Referat novih čitalničnih pravil in debata.
7. Volitev novega odbora, treh odbornikovih namestnikov in treh preglednikov računa.
8. Posamezni predlogi.

Jutri v sredo 11. decembra se odpelje čitalnična deputacija obstoječa iz treh glavnih funkcionarjev čitalničnega odbora in dveh članov gg. duhovnikov, v Ponikvo k gosp. Davorinu Trstenjaku in mu pokloni diplom kot častnemu udu celjske narodne čitalnice; v nedeljo 15. decembra pa v Laško k gosp. kanoniku Antonu Žuži, kjer mu tudi izroči častni list. Gosp. dr. Štefan Kočevarju, cesarskemu svetovalcu v Celji pa bode izročila čitalnična deputacija obstoječa iz celega čitalničnega odbora te dni diplomu.

Iz Sežane 9. decembra. [Izv. dop.] Zadnja „Soča“ je prinesla novico, da bode pri nas kmalu volitev v občinski odbor. In zares ravno ko to pišem, se vrši volitev občinskih svetovalcev, izmed katerih se bode potem župan izvolil. Dolgo smo uže brez župana. Zadnji čas je, da dobimo moža, ki bode v roke vzel

občinske vajeti, in v smislu postave in nepristranosti vodil občino. Kakor je razvidno iz zadnje „Soče“, dobili bomo gotovo vnuajnika tacega, da bo sposoben.

Iz Varaždina 8. decembra. [Izv. dopis.] Neka znadu i čitatelji „Slovenskoga Naroda“, da je zastupstvo grada Varaždina izabralo jednoglasno fcm. Josipa Filipovića počsstnim gradjaninom, i da je istom prilikom na predlog načelnikov takodjer jednoglasno na isti način odlikovan ban hrvatski, Ivan Mažuranić.

Konačna razprava proti ubojici Kuneja i njegovoj suprugji vodila se tri dana, te je ubojica, priznavši, da je počinio ubojstvo, odsudjen na smrt, a supruga pokojnoga Kuneja, obtužena radi sukrivnje, proglašena nekrivom.

Iz Furlanije 3. dec. [Izv. dop.] Furlanija s svojimi narofjenci — katerih je žalibog le precejšnje število uže nasejanih v tej poljskeje deželi — je zares v pravem pomenu meglena podoba vrednišim narodom.

Zares, navaden Furlan pravega blagostanja ne pozna: Bodi si letina še tako dobra, naj iz njegovih tla leto še toliko priredi, kár bi drugzega naroda kmeta osrečilo — Furlan ostane revež, odvisen služabnik košatemu svojemu gospodarju.

Kar on v potu svojega obraza stori, ne dela zase; kar on seje, ne gre iz njegove žitnice, niti iz njegove kleti, ne v njegova lastna tla in, kar tla in božje solnce obrodi, ne gre v njegovo shrambo. — Potrebneza za njegovo in življenje njegove družine, dá mu, kot plačilo hlapcu, prevzetni gospodar grof ali kaj enacega, kateri se v svetlih ekvipažah vozi mimo trpečega in trpeče družine v njegovem vrtu in polji. Od tega, ali iz te desetine, katero mu vrže iz mej prstov magnat, mora si kupiti vsega, kar v njegovej zemlji ne zraste, in zlasti oblačiti se. — Zato je prisiljen prodajati množega izmed zemljišnih pridelkov, ter le po tej poti odpreti vrata denarju v hram kjer živi, kateri pa le redko dohaja, posebno, ako je letinja slaba.

Davkov seveda ne trebuje plačevati Furlanu, ker je sluga. Čuditi se nij ravno, videti furlanskega prostaka v slabej, ubožnej obleki in opankami z lesenimi podplati — usnje je drago — iti od doma in domov, ker finančialno stanje njegovo, zidano je v pesek. —

Kakor v obče skoro uže znano, življenje je mu polenta najnavadnejši — mesa ne okusi

som čitati precej lep broj kitic, sicer še precej skladnih, ali polnih jako hiperboličnih pripodob, a vse se je vrtelo okolo mlade devojke. Saj veste. Pri takej priložnosti opleni mladi vilin sin Homera, Shakespeara, Kalidasa, koran, narodne pesni, botaniko, zoologijo in mineralogijo, celo grško in rimsko pogansko nebo, a k temu še krščanski pekel.

Albert je stihe jako dobro čital. Malo po malo se mu je razvil glas in deklamoval je v resnici navdušeno. Pesen je bila predolga ali vsakako navdušena. Zdi se mi, ko da ga še sedaj čujem. Baš se je zaletel v ogromno sliko, ki se je po priliki tako-le glasila:

Orjaška školjka ta je zelen gora
Sred valov nedoslednega svetskega morja
A ko biser zrno divno v njej odseva
Čiste duše čarobnica — mlada deva!

Albert je čital to titansko prisprodobo z vzvišenim patosom, ko najedenkrat pod oknom zatuli strahovit rog, a potem zakriči hripavo grlo: „Gospodarji, gospodarice, dvanaajsta je

odbila, ogenj pogasite“ in tako dalje, „aveč une grace infinie“. Jaz sem se tega pasjega koncerta do dve duši prestrašil. Ali Albert — Albert, kateremu je ta kanibalska arija nočnega stražarja zaprla „celo morje božanske harmonije“. Strese se, obledi, vrže papir, me pogleda, ter poleti k oknu. Jaz za njim. Sredi jasne noči opazila sva na sredi trga pod najinim oknom črno silhoueto nočnega stražarja, po maniri Albrehta Dürerja, kako držeč sulico, rog in lampo z neizprosivo hladnokrvnostjo na mesec laja, ter zapečati na zadnje svojo velemodro lekcijo z apostrofo na svetega Florijana. Albert je bil srdit, ter je zakričal čuvarju nočnega mira jako nepesniško „leško noč“, katero mu on brez obzira na pravilo pristojnosti malo mastneje povrne, ter mirnim korakom svojim potem otide. Poskušal sem umiriti Alberta. Razjasnil sem mu, da se nočnemu stražarju ta neskladni intermezzo ne more v greh vpisati, da on vrši svoj poklic na istem mestu, kjer so ga najbrž vr-

šili njegovi predniki uže nekoliko stoletij. Omenil sem mu tudi to, da stražar, poznavajoč lokalne navade, nij mogel slutiti, da bode kdo v Kranji o polunoci deklamoval ljubezni diti-ramb — da je to samo jeden onih slučajev, ki se zove „zloba osode“. Zastonj. Nočni stražar razdražil je našega Alberta tako, da se je ta zaklel, da se bode tej sovi javne sigurnosti maščeval. Ko se prepričam, da so moji dokazi preslabi, rečem razsrjenemu prijatelju:

— „Čitaj dalje!“
— „Nečem, ne morem.“
— „Albert!“
— „Kaj je?“
— „Ta pesen se tiče Neže. Ti jo ljubiš.“
— „Da,“ odreže se Albert, ter doda, stopivši pred mene: „Tudi ti jo ljubiš. Govori!“
— „Ne tajim, da mi je mila.“
— „Vém, uže delj časa opazoval sem to po tvoje prevelikej uljudnosti.“
— „Tudi jaz sem to opazil.“

celo leto — kateri jedini poljski pridelek ostane njemu; zategadelj je pa tudi ob svojem času vse širno polje pokrito s košato koruzno rastlino, katera rodi dvakrat ob letu.

Takovo življenje gotovo ne barva lic ruže in ne greje mnogo krvi. O! tod prihaja, da je ljud tu večinoma prstene lične barve, in tudi grozno len za delo. Lepih obrazov vidiš mej moškimi malo. Jedino čudno je, da se mej nežnim spolom mnogo zares lepotičic zagleda, katerih zalo vrezani obrazni lineamenti in vitka, proporcijonirana životna rast nehote sinu majke Slave k priznanju sili.

Govoreč o blagostanji teh ljudij bi o izjemah le malo vedel povedati mej neinteligentnim naravnim ljudstvom, torej nij vredno. Pri vsej tej mizeriji se čuti pa Furlan prav zadovoljnega s soboj, ker ne čuje in ne vidi boljšega in neizve; le, če čuje katerikrat kje o boljšem stanju kmeta in o večji prostosti, zapozna se mu v obrazi, da je notranje nezadovoljnost se mu vzbudila; a kljub temu, da si marsikdo vzame pogum poiskati si kje drugje boljše sreče, pripelje ga ravno tisti pot zopet nazaj domov, po katerem je odšel meneč, da fortunni v naročje. (Iz Bosne se uže številno zopet vračajo). Učenosti, ali umetnosti sploh je v Furlanijo pot zazidan; inteligenca spi: šole, katere, akoravno sploh italijanske, moral bi iskati jih z Diogenovo svetilnico. Mei tem pri nas na Slovenskem v cerkvi vse roke peroti imajo, se pride tu le redkokrat na tak sled, priprostega kmeta tu otrok le malokdaj črke pozna.

Društva Furlan ne pozna nikakoršnega, dasi društvo edino dostikrat pripomore za napredek omike o narodu.

V poletnih večerih vidiš le fante in dekleta Furlane v mnogih vrstah, držeče se za pazduho čez celo cesto sprehajati in peti narodne svoje.

Zato pa, ker je Furlanu pravo društveno življenje in višja omika tuja stvar, in nij za višje podvzetje, bodi si v fizičnem ali moralnem obziru — ostane zabit tepec, kar pa najbolj pokaže, ako izjemno kedaj dobi božje kaplice v glavo. Dasi se namreč tu mnogo vina pridela ga priprosti kmet le v krčmi in za drag denar piti more, iz zgoraj navedenih uzrokov. Tu ti je divji kot Indijane: kakor navadno beži pred mokro vejo, je o tem slučaji pripravljen moriti. — Pri tej priložno-

sti naj omenim dogodjaja, kateri se je pripetil v nedeljo 1. t. m. v mestecu Korminu.

Bila je ta nedelja zadnja pred adventom, torej tudi zadnji „festa da ballo v teatro comunale“. Sinovi in hčere Furlanov so se po svoje celo noč zadovoljno zabavali in plesali; proti jutru pa se pokaže velikansk uzor furlanske kulture in rezultat je bila svinčenka v telo necega Furlana, katera je izletela iz cevi puške, sprožene od roke furlanske — od policaja: zadeti je obležal mrtev in morilec, katerega so baje uže ujeli, najprej vtakel. Uzrok temu je bila božja kapljica, katerá je temu „guarda municipale“ tako možgane in kri razgrela, da je storil nesrečni korak brez drugega uzroka, kakor da mu je žrtvenec nekaj odgovoril na surovo njegovo ravnanje z občinstvom. Policaji so namreč tudi pri nas surovi in „grobi ljudje.

Kakor pa Furlan je in živi, v tako velicem kontrastu je v očigled z prelepimi darovi naravnih prizorov v njegovej deželi, kateri se vrste leto in dan pred očmi. Kdo, ki je bil kedaj kaj časa v Furlaniji, more reči, da mu pogled v to deželo nij premnozihih milih čutov vzbudil, nij li marsikoga, kateremu do pade bož ko njegov domovinski kraj?

Pridi tujec v pomladi tu sem, vstopi se na kak grič in poglej pred soboj v ta raj, kjer vse zeleni in cvete, in kako zeleni in cvete! Kar bodeš čutil, nisem ti v stanu povedati, pove ti najlože lastno čustvo, s prepričaním očesom. — Pridi o poletju, ne pojdi z mrakom spat, ostani pod milim nebom, po sebnó kadar sije luna, zagotovim te, radosti se ti bo jokalo srce, vesel boš in žalosten in vedel ne boš zakaj, povedal bi rad vsakemu, kako ti je, kako ti dopade tu, tvoj jezik nij zmožen povedati besedij, katere ti tičijo v srci, katero je v tem trenutku prepolno, ko se začuje od daleč, kakor cerkveno orglanje — petje furlanske mladine, katero ne veš, je li obmolnilo, ali si v tvojem notranjem utrujeno zaspal. — Pridi tu sem v jeseni, v pozni jeseni, ko uže tvojo slovensko domovino pokriva beli zimski krov, in kjer se čuje le gladni vrabec in kavka, brskaje mej snegom iskaje si živeža — pridi sem, začuden boš gledal, kje si; snel boš zimsko tvojo suknjo in v poletnej hali gledal in poslušal čudo, katero se ti je odprlo. — Kako milo, kako sveto zre božje solnce iz nezmerne praznote nate,

kakor bi se ti hvaležno smehljalo, da si je prišel gledat tako daleč v italsko podnebje; mislil si bodeš solnce kot angelja z gorečim mečem v roči pod z nožjen bližnjih gor, katere meje koroški in tirolski pobeljenim snegom ne puste mrzlega pajdaša v seveda uže orujaveli raj tu doli. — Čuj, v grmovju poleg tebe skaklja rumenokliuni kos s svojo družico, za njim jih prifrči še več vsak se svojo ljubico, zdajci intonirajo himno svetemu solncu in tebi kar igra krog srca.

Domače stvari.

— (Hranilnica ljubljanska) je včeraj sklenila, da od 1. julija 1879 ne bode več dajala po 5, ampak le po 4½ odstotka od naloženih denarjev.

— (Prestavljen) je finančni svetovalec Valentin Kronig iz Ljubljane k štajerskej deželnej finančnej direkciji.

— (Iz seje deželnega odbora 6. decembra.) Za pristava in družega učitelja na vinogradnej in sadjerejskej šoli na Slapu je bil v službo sprejet Gust. Pirc iz Kranja, Janezu Dicu se je pa dovolil vstop v to šolo kot plačujoč učenc; od občinskega odbora v Kolovratu sklenena taksa za ogled mesa in klavne živine se je potrdila; sklenil se je razpis 6 baron K. Wurzbachovih stipendij cesarice Elizabete za vojaške invalide; predlogom dotičnih krajnih in okrajnih šolskih svetov se je pritrdilo, da se služba učitelja na ljudske šoli v Trsteniku podeli učitelju Francu Brezniku iz Olševka, služba učitelja v Dobu pa učitelju Lorencu Letnarju.

— (Iz Ptujja) se nam piše 9. decem.: V glavnem zborovanji učiteljskega društva ptujškega 5. t. m. je bilo navzočnih 30 družabnikov. Za predsednika temu društvu je zopet izvoljen g. Robič; drugi odborniki so: Kocmut, Žiher, Arnhart, Krajnc, Romich, Löschnigg, Baumgartner in Triebnik.

— (Iz Broda na Savi v Slavoniji) se piše v „Sl.“: Slovenskih delavcev je tukaj polno bilo, posebno veliko jih je delalo pri novem mostu čez Savo. Odkar pak je Sava narašala in most „pametnim“ švabom iz Hamburga in sploh iz rajha, koji so slovensko Savo za rečico imeli, odnesla in jim strašno škodo naredila, bili so večidel brez dela. Nadporočnik vitez Stavenov Jakšič Kaiserwehrskei vzal je več Slovencev, posebno Gorenjcev in sicer Blejcev v delo, koji reko Bosno nekoliko regulirajo, da bode mogoče živež in druge potrebne reči za vojsko do Sarajeva po Bosni dovažati. Ta pametna misel bode mnogo koristila, ako se to podvzetje g. nadporočniku posreči. — Po svojej hrabrosti pred sovražnikom, kakor tu po svojej največjej eneržiji in vztrajnosti dobro znani nadporočnik vitez Stavenov Jakšič pl. Kaiserswehrskei stavil si je namreč jako veliko ali hvaležno nalogo: regulirati (vrvnati) reko Bosno, po katerej se dozda nij še vozilo družega, nego mali turški „čamci“. Omenjeno uravnávo dovršiti namerava gospod nadporočnik na svoje lastne stroške. — Poročilo o prvej vožnji po Bosni s parobrodom, katerega smo vsi teško pričakovali, došlo nam je včeraj zvečer. Z največjim veseljem čitali smo kratko ali za vse radostno naznanilo, da je gospod vitez Stavenov Jakšič pl. Kaiserswehrskei srečno, zdravo in z največjo radostjo polovico pota iz turškega Samca do Doboja s parobrodom prevozil.

Umolkneva. Bilo mi je teško. Morebiti tudi njemu. Dva pobratima ljubita isto deklé. Priznati moram, da sva bila prišla do točke, kjer ljubezen prehaja v sebičnost. Dečka!

— „A kdo bode to zaplet rešil?“ vpraša Albert malo strastno.

— „Deklé,“ odvrnem.

— „Dobro,“ reče mladič, podavši mi desnico, „midva morava ostati prijatelja. Naju veže sveta vez. Ljubezen do Neže nama ne sme biti zapreka najinega poklica. Boriva se za njo odprto, pošteno. Ona naj sodi, kateremu od naju bode ljubica, kateremu sestra.“

— „Tako velja Albert! Neža naj odloči. Postanem li nesrečen jaz ali ti, vsak se mora udati osodi.“

Tako sva se svetčavo pomirila. Zdaj sva se menj bavila s patrijotičnim pesništvo, jeden in drugi poprime svoj kontraband — ki ga je bil skoval brez prijateljeve vednosti — ljubezne pesni Neži. Vsake noči čitala sva si mej soboj te plodove, in poleg te živahne deklamacije sva skoraj pozabila, da sva si

nasprotnika. Samo nočni stražar, ta črni demon, spominjal naju je proze. Ali tudi za njega je prišel črni petek. Bilo je neke polnoči. Vgasnila sva svečo, ter čakala pri oknu. Evo ga! Iz ozke ulice prikreše demon. Postane. Zakriči. Ali v tem trenutku obsuje iz najinega okna dež gnjilih jabelk in jaje nesrečnega suličarja, ki je, prestrašen od teh neparfimiranih meteorov, stisnil glavo mej rame, ter stekel preko trga, kakor kresnica, pozabivši sv. Florijana, ter zaklevši „frdamana krota!“

Midva idealna človeka tedaj nijsva poznávala paragrafov o razžaljenju javne straže, ter sva se jako začudila, da je ta škandal postal glavni predmet konverzacije celega mesta. Na srečo je bil Albertov strijc mestni župan, radi tega celo bombardiranje nij imelo nikakove posledice. Vsakako sva premagala midva. Nočni stražar nij več kričal pod najinim oknom. Tako sva si lahko mile volje do zore deklamovala fabrikate svojega srca. A Neža?

(Dalje prih.)

Razne vesti.

*** (Bolgarska milica.)** Rusi so uredili Bolgarom tudi zakon o narodni vojski. Vojniška dolžnost je splošna; a kdor dokaže, da je neizbežno potreben starišem, sirotam bratovim ali sestrinim, ali kdor uči na visokih šolah, je oslobodjen od službe. Organizacija te vojske je teritorialna, vsaki kraj dela za sebe čete itd. Pešci in konjiki delajo družino; peška družina sestavljena je iz 1000 mož, a konjiška največ iz 600. Dve družini s potrebnimi kanoni sta jedna brigada, in dve brigadi jedna „otrjad“. Častniki in podčastniki so Rusi, a pod tako imeni učitelji gotovo bode vspešno napredovala bolgarska vojska. V Sredcu je nižja in višja kadetska šola, katera bode častnike vzgajala narodni vojski.

*** (Ne piti mrzlega piva.)** Nek švajcarski zdravnik dokazuje, koliko da mrzlo pivo človeku škoduje. Iz tega izvirajo mnoga prehlajenja in katari v želodcu, iz tega pa zopet vse druge bolezni, kar je znano tudi prostemu ljudstvu. Pivo predno se pije, segreti se mora najmanj do 9 stopinj toplote, potem je neškodljivo. Po tem ravna se tudi Bavarci, kjer je pivo doma, ter razgrejejo pivo, kakor hitro čutijo, da je premrzlo, z rudeče razbeljenim železom. S tem pa pivo ne izgubi svojega okusa.

Umrli v Ljubljani.

- V vojaški bolnici.
2. novem.: Franc Tot, prostak pri vozarstvu, vsled pljučnice.
 3. novem.: Janez Mlinarzek, prostak 32. pešk. polka, vsled bljuvanja.
 9. novem.: Anton Havliček, frajtar 2. ženijskega polka, vsled pljučne tuberkuloze.
 10. nov.: Miha Šranec, prostak 76. pešk. polka, vsled vnetice kože v možganih.
 11. nov.: Pavel Carni, prostak 41. pešk. polka; Janez Ban, prostak 69. pešk. polka, vsled oslabljenja.
 11. nov.: Franc Schneider, prostak 8. peškega polka, vsled oslabljenja. — Andrej Roth, podkanonir 12. kon. polka vsled bolezni v črevesu.
 14. nov. Peter Mozer, vodja 33. lovsk. bataljona vsled oslabljenja.
 15. nov.: Janez Petrič, prostak 8. pešk. polka, vsled vnetice trebušne kože.
 17. nov.: Karpon Beringina, prostak 41. pešk. polka, vsled oslabljenja.
 19. nov. Janez Dorfmeister, prostak 49. peškega polka vsled pljučne tuberkuloze.
 20. nov. Janez Veres, prostak 52. pešk. polka, vsled oslabljenja.

Materi in zdravniki bi šestokrat obupali, ker ne vedo, kako bi otrokom pomagali, kadar so le-ti bolni ali na hripi, hripavosti, in kašlju, ali celo na bronhialnem katarru, dušljivem ali kronem kašlju. Narkotična zdravila se ne smejo dajati, in raznih

mikstur otroci kmalu ne marajo, in tudi nemajo zaželjenega vspeha. Vsem onim v takej sili priporočam se domače sredstvo, ki šestokrat čudovito vpliva, in ima zmirom vspeh: Naj se v majhenem kuhinjskem možarju stoučijo nekatere Bergerjeve smolnate pastile (ne kapsji) v prah, naj se dene vmes trikrat več kandisnega sladkorja, kar se mora zopet stolči in zmešati, da se dobi jednakooblična zmes, katere naj se dá 3-4krat na dan otrokom na noževje špici. Otroci to zmes radi uživajo, čutijo se potem zdravje, in kmalu tudi popolnem ozdravijo. V lekarnah naj se zahtevajo Bergerjeve smolnate pastile — Cena ene pušči od kositarja 50 kr. — Glavna zaloga v Ljubljani pri gospodu **J. Svoboda**, lekarnarju. (381-2)

Karel S. Till

trgovstvo s knjigami in papirjem, pod Trančo št. 2, zaloga vseh potrebštin za urade in kupčijstvo; zaloga navadnega, pisemskega in zavijalnega papirja. Vse potrebštinje za merjevce (inženirje), slikarje in risarje. Najnovejše v konfekciji za papir zapisovalne in opravilne knjige. Izdeljujejo se tudi monogrami na pisemski papir, visitne karte in pisemske zavitke. (158-121)

Za božič

priporoča (401-7)

Rudolf Kirbisich,

konditor na kongresnem trgu v Ljubljani, svojo velikonočno zalogo bombona, bonbonier, najfinjših sladice, krljaka (Kletzenbrod), mandolatov, sadja v lepih koških, in sto drugih stvari. Vanjska naročila se točno izvršijo.

Evropa: Polak iz Dunaja.
Pri Slovani: Gijger iz Grada. — Jaschka iz Trbovlja.
Pri Malici: Hertzog iz Dunaja. — Hodnik iz Logatca.
Lövvensohn iz Dunaja. — Dr. Garsmanner iz Ljubljane. — Fink iz Grada. — Wiener iz Dunaja.
Pri bavarskem dvoru: Ušeničnik iz Borovnice. — Raschon iz Kranja.

9. decembra:
Tusci.

Dunajska borza 10. decembra.

Enotni drž. dolg v bankovih	61	gld.	40	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	62	"	65	"
Zlata renta	72	"	10	"
1860 drž. posojilo	112	"	80	"
Akcije narodne banke	780	"	—	"
Kreditne akcije	230	"	—	"
London	116	"	40	"
Napol	9	"	31	"
C. kr. cekini	5	"	55 1/2	"
Srebro	100	"	—	"
Državne mark	57	"	50	"

Gozdni varh

se sprejme pri graščini Turn-Gallenstein poleg Litije.

Ponudbe se spričevali naj se pošljejo imetji omenjene graščine. (405-3)

Wir empfehlen als Bestes und Preiswürdigstes
Die Regenmäntel
Wagendecken (Plachen), Betteinlager, Zellstoffe
der k. k. pr. Fabrik
von M. J. Elsinger & Söhne
in Wien, Neubau, Zollergasse 2.
Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

Favorita-jantar (Bernstein)

najfinejši umetniški izdelek.

V Carigrad in Aleksandrijo naročeno in s 40% are zapadlo blago od favorita-jantara moramo vsled vladajočega pomanjkanja denarja v orijentu po sledečih smešno niskih cenah razprodati.

Ustniki za smodke

(Cigarren-Spitze),

iz „prima favorita-jantara“ z nasadom od morske pene v elegantnem etniu sledeče velikosti:
Št. 1, 6 centimetrov dolg, prej gl. 6, zdaj gl. 1.50
" 2, 7 " " " " 8, " " 1.80
" 3, 8 " " " " 10, " " 2.20
" 4, 9 " " " " 12, " " 2.60
" 5, 10 " " " " 14, " " 3.—

Ker je to blago tako izredno cenó, dohajajo zmirom mnogo naročil, zato se bodo naročila izvrševala le toliko časa, dokler nam bode še blaga ostajalo.

Posilja se ali proti vpostlanju zneska, ali proti poštenu povzetju. (411-1)

Naslov: **Fabriks-Niederlage:** Wien, X., Dampfasse 11.

Otroci veselite se!

Kdor hoče svoje otroke o božiči razveseliti, kupi naj naš obče priljubljeni

božični bazar

za neslišano malo ceno le gld. 4.65 a. v. za katero svoto se dobijo sledeči

87 komadi najnovejših francoskih igrač, primernih za dečke in deklice vsake starosti, in sicer:

- 1 pariško variété-gledišče, jako zabavno in lepo ozališano.
- 1 očarani zaboječek, v katerem je ujet jeden paša, ki hoče uiti.
- 1 Miklavž, pripravno posebno za dan sv. Miklavža, ob jednem je tudi bonboniera.
- 25 briljantnih olepšav za božično drevo, prav nove.
- 1 piano, eleganten in lep, ali pa 1 novoiznajdeni metallophon, na katerem lahko igrajo tudi prav mali otroci najlepše komade.
- 1 Kitajec, mehanično, se zmirom smeji in vzbuja veselost.
- 25 briljantnih svečnikov za božično drevo.
- 1 jap. kiosk, umetniško delo, v katerem je premakljivi koštrni, ki poje.
- 1 bajazzo, umeteljno, izvršuje najlepše reči.
- 1 gozdni hudčič, ki pokaže jezik na ukaz.
- 25 pisanih svečk za razsvitlavo.
- 1 punčička v vozu, elegantno oblečena, ki se pri peljanju premika, brca in kriči.
- 1 starorimska kočija z vprego.
- 2 kartona, v katerih so izvrstne reči za dečke in deklice.

87 komadov. Vseh teh naštetih 87 komadov originalno francoskih igrač stane le gld. 4.65.

Naslov: **Premier Dépôt de Vienne,** Wien, Heinrichshof, Magazine 8-9.

Naročila iz dežele se s povzetjem promptno izvršijo.

Darila za božič

kupijo naj se ceno in praktično pri (408-2)

M. Neumann-u,

v Ljubljani, slonove ulice št. 11.

Za gospode:

- Spalne suknje po 9, 10, 12 do 18 gld.
- Zimske suknje " 16, 22, 25 " 40 "
- Lovske suknje " 7, 8, 10 " 15 "
- Hlače in životnik " 9, 10, 12 " 16 "

Za gospé:

- Moderni paletot po 10, 14, 18 do 30 gld.
- Obleka od klobučine " 8, 9, 10 " 15 "

Za otroke

od 2 do 8 let starosti:

- Obleka iz klobučine po 3, 4, 5 do 8 gld.
- Obleka iz suknja " 5, 6, 8 " 12 "
- Lovska suknja " 4, 5, 6 " 7 "
- Mencikov " 9, 12, 16 " 22 "

Tudi ynanja naročila se promptno izvršijo, in neprilična obleka se bode po praznikih rado z drugo zamenila.